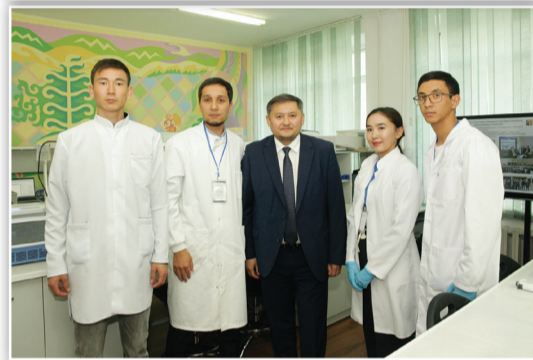

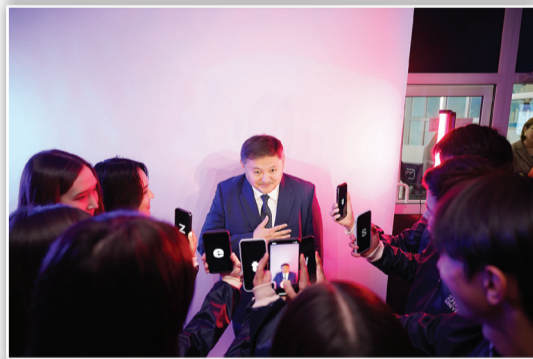
беру сапасын жақсартуға және ғылыми зерттеулерді қолдауға бағытталған жоспарлар мен міндеттерге тоқталды.

Кездесу барысында министр Саясат Нұрбек тұрғындардың сұрақтарына толыққанды жауап берді. Гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебінің оқытушы-лекторы Мадина Тумабаева 2030 жылдан кейін ҚР-да жоғары білім алуға арналған гранттар сақталып қалады ма? – деген сұрақ қойды. Бұл мәселе балаларға арналған «Келешек» бірыңғай жинақтау жүйесіне байланысты туындады. Мемлекет бес жасқа толған кезде бастапқы білім беру капиталын баланың шотына бір рет аударады деген болжам бар. Бұл ретте ата-аналар міндетті түрде сол шотқа шамамен бір-үш АЕК мөлшерінде ай сайынғы

ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРІ ЖЕТИСУДА

ҚР ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРІ САЯСАТ НҰРБЕК ЖЕТИСУ ОБЛЫСЫНА АРНАЙЫ ЖҰМЫС САПАРЫМЕН КЕЛГЕН БОЛАТЫН. АЙМАҚКА АТ БАСЫН ТРЕГЕН ВЕДОМСТВО БАСШЫСЫ АЛДЫМЕН ІЛІЯС ЖАНСҮГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТИСУ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ТЫНЫС-ТІРШЛІГІМЕН ТАНЫСТЫ. Өңірлік жоғары оқу орнының инфрақұрылымына оң баға берді. Университет базасында жетісу облысының тұрғындарымен кездесіп, ғылым және жоғары білім жүйесін дамытудың негізгі мәселелерін талқылады.

жарна төлеуі тиіс. Бала 18 жасқа толғаннан кейін, оның шотында белгілі бір сома жиналған кезде, ол жоғары білім алу шығындарын осы ақшамен жаба алады.

Министр «мемлекеттік гранттарды бөлу сақталады, ал жоспарланған «Келешек» бағдарламасы гранттың бөлінуіне ешқандай әсер етпейді», - деп жауап берді. Баланың шотындағы ақша оның грантқа түсуіне немесе түспеуіне қарамастан сақталады.

Министр кездесуге келгендерді тыңдап, маңызды мәселелерді белсенді талқылағаны үшін ризашылығын білдірді. Халықпен ашық диалогтың маңыздылығын атап өтті. Жетісу облысындағы білім мен ғылымды дамыту стратегиясын әзірлеу кезінде айтылған барлық пікірлерді ескеруге уәде берді.

Іс-шара соңында Саясат Нұрбек облыс азаматтарын жеке қабылдап, оларға өз мәселелерін мен пікірлерін білдіруге мүмкіндік берді. Азаматтар өңірдегі білім беру мен ғылыми саланы дамытуға байланысты түрлі тақырыптарды талқылауға белсенді қатысты.

Бұдан соң министр «Биотехнология және экология» ғылыми-зерттеу институтында болып, «Молекулалық генетика және геномика», «Биотехнология» зертханаларының жас ғалымдарымен кездесті. Кездесуде өзекті жобалар мен олардың даму перспективалары талқыланды. Ол ауыл шаруашылығы саласындағы әзірлемелерге шоғырланған молекулалық генетика және геномика зертханасы жұмысының өзектілігін атап өтті.

Одан кейін Бейсен Құранбек

атындағы журналистер үйінде брифинг өткізіп, БАҚ өкілдерінің сұрақтарына жауап берді.

Студенттер үйінде болып, жатақхана жағдайымен танысты. Студенттермен ашық диалог құрып, жастар өздерін қызықтырған барлық сұрақтарына жауап алды.

«Құқық және экономика» жоғары мектебінің 4 курс студенті Айбек Қанатбекұлы заңгерлер үшін стипендияны арттыру мүмкіндігі туралы сұрады. Саясат Нұрбектің айтуынша, бұл белгілі бір мамандыққа деген сұранысқа байланысты.

Мәселен, болашақ ұстаздардың стипендиясы жоғары болу себебі - елде мұғалімдер, оқытушы кадрларының жетіспеушілігінен - деді.

Жалпы, әңгіме өзара түсіністік пен достық атмосферасында өтті. Ведомство басшысы студенттердің барлық ұсыныстарын назарға алатынын атап өтті.

Министр жұмыс сапарының соңында І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің базасында салынып жатқан жаңа оқу-зертханалық кешен құрылысының барысын, университеттің жабық бассейнін көрді. Салынып жатқан оқу-зертханалық кешен құрылысын 2024 жылдың басында аяқтау жоспарлануда.

Бұл кешенге оқу және ғылыми зертханалар мен технопарк, дәріс аудиториялары, «STEM LAB: жаратылыстану ғылымдарының ғылыми-оқу зертханасы», сондай-ақ эксперименттік алаңды, биотехнология және экология ФЗИ ғылыми зертханаларын қамтитын бесінші буын жылыжайы кіреді, онда агробиотехнология саласында кадрлар даярлауды жүргізеді.

«Бұл университетте сапалы білім алу үшін ғана емес, денсаулықты нығайту мен пайдалы демалыс үшін барлық жағдай жасалған» - деді министр өз сөзінде.

Әйгерім ИЕБЕКОВА.

Кездесуге өңір тұрғындары, мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың өкілдері, профессор-оқытушылар құрамы мен студенттер қатысты.

Министр Қазақстандағы ғылым, жоғары білім саласындағы негізгі жетістіктер мен нәтижелерге шолу жасады. Ол ел болашағы үшін білім мен ғылымды дамытудың маңыздылығын атап өтіп, министрліктің стратегиялық мақсаттары мен басымдықтары туралы айтты.

Сондай-ақ қазіргі заманғы ғылым мен жоғары білім беру жүйесінің алдында тұрған негізгі үрдістер мен сын-тегеуріндерге талдау жасады. Білім

МЕРЕЙТОЙ ИЕСІ ҰЛЫҚТАЛДЫ

Илияс Жансүгіров атындағы Жетісу университетінде Құқық саласы бойынша білім беру бағдарламасының оқытушы-дәріскері Болат Молдабековтың 75 жылдық мерейтойы өтті. Салтанатты шараны Жетісу университетінің Басқарма төрағасы-Ректор Қуат Баймырзаев жүргізді. Ол Болат Есенғалиұлының Жетісу университетіне сіңірген көп жылдық еңбегін ерекше атап өтіп, алғыс білдірді. Сонымен қатар І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің «Ерен еңбегі үшін» төсбелгісімен марапаттады.

Жиынға ҚР Ардагерлер ұйымының Жетісу облыстық филиалының төрағасы Ермек Келемсейіт, Жетісу облысының полиция Департаменті мен Ұлттық Ұлан ардагерлер Кеңесінің төрағасы Саржан Ержұманов,

«Нақ-бірлік» қоғамдық қорының төрағасы Мақсат Қалажанов, облыстық полиция департаменті бастығының орынбасары Талант Жұмабек, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қызметкерлерінің «Парасат» кәсіподақ ұйымының төрағасы Талғат Мекебаев, ҚР ішкі істер органдарының құрметті ардагері Қадыр Абдрахманов, Сарқан ауданы әкімінің орынбасары Алмас Байғунысов жиынға арнайы келіп, мерейтой иесін құттықтады.

Қонақтар білімі мен білігін ұштастыра білген құқық саласының майталманы Болат Есенғалиұлына ақ жарма тілектерін ақтарды. Жиынға қатысушылар мерейтой иесінің азаматтық тұлғасы, адамдық болмысы, кәсіби біліктілігі баяндалған видеоны тамашалады.

ФУТБОЛДАН ЖОЛДАСТЫҚ КЕЗДЕСУ

Жетісу университетінің стадионында Басқарма төрағасы-ректор Қуат Баймырзаев бастаған ректорат командасы мен 1 курс студенттері арасында футболдан жолдастық кездесу өтті.

Жыл сайын өтетін ала доп додасының мақсаты - басшылық пен студенттер арасында ашық қарым-қатынас орнату, салауатты өмір салтын насихаттау, ойыншылардың тактикалық шеберлігін арттыру.

Биыл бесінші мәрте өтіп отырған жолдастық кездесуде 3:2 есебімен әкімшілік командасы жеңіске жетті.

РЕКТОР КУБОГЫ ҮШІН САЙЫСҚА ТҮСТІ

Бір апта бойы Жетісу университеті студенттері арасындағы Басқарма Төрағасы - Ректор Кубогы үшін өткен сайыс мәреге жетті.

Жарыс қорытындысы бойынша I орынды дене шынықтыру және өнер жоғары мектебінің студенттері еншіледі. II орында Жансүгіров колледжі алса, III орынға Дене шынықтыру және өнер жоғары мектебінің нөмірі 2-ші командасы ие болды. Жарыста барлығы 7 команда бақ сынады.

ЖУ БАЗАСЫНДАҒЫ СОТ ПРОЦЕСІ

Илияс Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің құқық саласы бойынша білім беру бағдарламаларының студенттеріне Талдықорған қалалық сотының судьясы Әбдіхаев Әлібек Өмірбекұлы ашық сот процесін өткізді. Сот процесі білім ордасының мамандандырылған сот залы аудиториясында жүргізілді.

Шараның мақсаты студенттердің теориялық білімдерін сот қызметінің түрлі

бағыттары бойынша жетілдіріп, теорияда алған білімін тәжірибеде қолдану.

Судья Әлібек Өмірбекұлы студенттерге сот процессіндегі негізгі міндеттерді егжей-тегжейлі түсіндірді.

«Сот процесінің ашықтығы мен жариялығы студенттердің сот жүйесіндегі білімі мен сенімін арттырады. Білікті, моральдық, адамгершілік қасиеттерді бойына сіңірген терең білімді заңгер ғана судья бола алады» - деді ол.

Сот процесі кезінде студенттерге судьяның іс жүргізу ерекшеліктері, әділдігі мен тәуелсіздігі, сот хатшысының міндеттері, сотқа қатысушы тұлғалардың құқықтары мен міндеттері тәжірибе бойынша көрсетілді. Ашық сот процесіне қатысқан студенттер практикалық білімнің маңыздылығын түсінді. Алдағы уақытта да ашық сот процесін өткізу жоспарланып отыр.

«JAS ҒАЛЫМ» КОНКУРСЫНА ӨТІНІМ РӘСІМДЕУ БОЙЫНША СЕМИНАР ӨТТІ

І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінде ғылым және ғылыми жобаларды коммерцияландыру бөлімінің сарапшысы А. Камбарова ПОҚ және әлеуетті жоба жетекшілері үшін оқыту семинарын өткізді. Семинар «Жас ғалымдардың ғылыми және ғылыми-техникалық қызметінің нәтижелерін коммерцияландыру жобаларын гранттық

қаржыландыруға арналған «Jas ғалым» конкурсына өтінім рәсімдеу және беру» тақырыбында ұйымдастырылды (ЖОО ішіндегі конкурс). Семинар барысында конкурсқа өтінім даярлау кезіндегі жиі кездесетін қателіктер мен нюанстары және конкурс ережелеріндегі өзгерістер талқыланды.

Бетті дайындаған Әйгерім ИЕБЕКОВА.

ЖОЛДАУ ЖАСТАРҒА ТЫҢ СЕРПІН БЕРЕДІ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты Қазақстан халқына жолдауы ел дамуының бағыт-бағдарын бағамдап, жаңа міндеттер жүктеді.

Жастарға жан-жақты қолдау көрсету – мемлекетіміздің басты міндетінің бірі деп әркез еске салатын мемлекет басшысы бұл жолы да жас өскелең ұрпақты назардан тыс қылдырмады. Мектептердегі орын тапшылығын болдырмауға, апатты жағдайдағы және үш ауысымды мектептер мәселесін шешуге бағытталған «Жайлы мектеп» ұлттық жобасы сөз болды. Алдағы уақытта ұлт болашағының білім сапасын арттыру үшін 400-ге жуық мектеп салынатындығы қуантарлық жайт.

XXI ғасыр – білім мен біліктің дәуірі. Адамзат баласының бүгінге дейін қол жеткізген ұлы игіліктерінің барлығы – білім мен оқу арқылы жасалған.

Мемлекет басшысы 2024 жылдан бастап кәмелет жасқа толмаған балалардың атына арнаулы шот ашылып, қаржы түсіп отыратындығын тағы да түйіндеп айтты. Бұл да жас өскелең ұрпақ үшін үлкен қолдау.

Жолдаудан ел күткен маңызды міндеттердің бірі тұрғын үй мәселесі болды. Облыс орталықтары мен республикалық маңызы бар қалалардан ғана емес, моноқалалар мен аудандарда «Отбасы» Тұрғын үй құрылыс жинақ банкінің қызметін қайта қарау мәселесі сөз болды. Бұл жергілікті жерлерді көркейтуге, дамытуға бағытталған, жастарға пайыздық көрсеткіші де төмен бағамен тұрғын үй алу мүмкіндігін арттыруды көздейтін дұрыс шешім.

«Қазақстан – әлемдегі ең жас мемлекеттің бірі. Азаматтарымыздың орташа жасы – 32 жас. Тұрғындардың үштен бірі – жастар» – деп мемлекет басшысы өз сөзінде айтып өткендей, бұл жолдау жастарға тың серпін берері сөзсіз.

Болат СЕРИЕВ,
Жетісу университетінің Басқарма мүшесі-
жастар саясаты жөніндегі проректор.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҚ — ЕЛ ДАМУЫНЫҢ КЕПІЛІ

Президент Қасым Жомарт Тоқаев «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағыттары» атты жолдауында ел экономикасын дамыту үшін күттірмейтін міндеттерді алға қойды. Қазіргі таңда бәсеке бәсі - технология ғылымында. Жаһандық экономика және халықаралық еңбек нарығы түбегейлі өзгеруде. Барлық жерде табиғи ресурстар үшін талас, климаттық өзгеру, азық-түлік қауіпсіздігі, демографиялық тұрғыдан орнықты даму ең өзекті мәселеге айналып отырған кезде біз экономикалық дамытудың жаңа бағыттарын қолға алуымыз керек. Жолдауда зор экономикалық серпіліс жасауға еліміздің толық мүмкіндігі бар екенін, үлкен өзгерістер толқынына зәру екенімізді баса айтты. Ол үшін біз біртіндеп жаңа экономикалық үлгіге өтіп, бұл жұмысты батыл жүргізуіміз қажет.

Басты мақсат - халықтың тұрмыс сапасын жақсарту. Яғни ел экономикасының дамуының өзі халықтың әл-ауқатының, тұрмыс сапасының жақсаруына алып келетіндігіне баса көңіл аударды. Бұл жерде ел экономикасын дамыту үшін экономиканың құрылымына қатысты реформаның негізгі тұстарына тоқталып өтті. Еліміз үшін ең басты міндет мықты өнеркәсіптік негізін қалыптастыру және нарықтық сұранысты өзіміз толық қамтамасыз ете алатын жағдайға жету. Бұл өнеркәсіптік негізді қалыптастыру, яғни өңдеу саласын жедел дамытуға баса көңіл аудару деген сөз.

Баршамызға белгілі кеңес үкіметінде Қазақстан шикізат көзі ретінде ғана қаралды. Ендігі кезде біз тек өндіріп қана қоймай, сол өндірген өнімді халыққа ұсынуымыз қажет. Яғни бұл тұрғыдан тарих қайталанарды. XX ғасырдың басында жаңа экономикалық саясат кезеңінде осы өнеркәсіптің, оның ішінде ауыр өнеркәсіптің дамуына үлкен мән қойылған еді. Бірақ өкінішке орай кеңес өкіметінің отарлау саясаты Қазақстанды 70 жыл бойы өзінің шикізат базасына айналдырып келді. Бірақ сол заманда XX ғасырдың 20 жылдарында қазақ зиялысы небәрі 23 жастағы Смағұл Сәдуақасов сол кездегі қазақ әлелік партия комитетінің бірінші хатшысы Голощекинге: біз өнеркәсіп орындарын сыртта емес неге өзіміздің жерде салмаймыз деп қарсы шыққан еді. Себебі сол кездің өзінде Смағұл Сәдуақасов шикізат қай жерден шықса, өнімді сол жерде өңдеуіміз қажет деген принципті ұстанды. Бұның астарында кеңес өкіметінің қазақ елін «шикізат базасына айналдыру» саясатына қарсылық тұрған еді. Бүгінде өз алдымызға тәуелсіз

ел болғандықтан экономиканың саласын дамыту үшін біз өндіруші, қайта өңдеуші салаға көбірек көңіл бөлуіміз қажет. Осы тұрғыдан өңдеу саласын жедел дамытуға баса мән беруді айтты. Экономикалық саланың басым бағыттары бұл еліміздің туристік әулетін де пайдалану яғни, туризмді дамыту. Бұл салада кемшіліктердің болып жатқанын, туризм саласын дұрыс дамытпағанымызды айта отырып жобаларды тиімді пайдалану үшін іске асыруға шетел инвесторларын және еліміздің бизнес өкілдерін тарту керек деді. Сонымен бірге ел экономикасын дамытуда Қазақстанның кен өндіру өнеркәсібінің рөлі өте зор екендігін атап өтті. Яғни Қазақстанда кен өндіру өнеркәсібі жақсы дамығаны белгілі. Ал бүгінде тәуелсіз

ел экономикасын дамытуда осы кен өндіру өнеркәсібін одан әрі жаңа инновациялық технологиялар негізінде дамытуды қажет. Осы сала ұлттық экономиканың өсімін қамтамасыз ететін сенімді табыс көзі болып келетінін болашақта да солай бола беретінін көптеген металдың әлемдік нарықтағы бағасы бұрынсоңды болмаған деңгейге жетіп отырған кезде Қазақстанның кен өндіру өнеркәсібін дамытуды дұрыс жолға қоюға баса назар аударды. Ірі өндіріс кәсіпорындарда 5 жыл сайын технологиялық және экологиялық аудит жасап отыруды ұсынды. Сонымен бірге жаңа заманның мұнайына айналған сирек

кездесетін металл кеніштерін игеру басты бағыттың бірі екендігін еске салды. Еліміздегі мұнайды өндіре отырып, оны халықтың әлауқатын дамытуға жұмсау керектігіне де көңіл бөлді. Өңдеу өнеркәсібін қолдау үшін шетелдің және еліміздің инвесторларын бастапқы үш жылда салықтан және басқа да міндетті төлемдерден босатқан жөн деп атап өтті. Жолдауда қорғаныс өнеркәсіп кешенін жан-жақты нығайту да айтылды. Бұл дегеніміз біздің армияны жоғарғы технологиялық қару-жарақпен және әскери техникамен соның ішінде броньды техникамен ұшқышсыз басқарылатын ұшу аппараттарымен яғни қазіргі заманғы атыс қаруларымен жабдықталу. Сондай-ақ, экономика

саласындағы тағы бір өте маңызды міндеттің бірі бұл агроөнеркәсіп кешендерінде нақты серпіліс жасау. Өзімізге белгілі Қазақстанның ауыл шаруашылық саласының әулеті орасан зор. Бірақ біз осы қолда бар мүмкіндіктерді бүгінгі күнде толық пайдаланбай отырмыз. Қазақстанның айналасында өнім өткізетін өте үлкен нарықтар бар. Онда сапалы азық-түлік өнімдері тапшы. Қазақстанның стратегиялық мақсаты Еуразиялық құрлықтағы басты аграрлық орталықтың біріне айналу еді. Бұл дегеніміз мысалы кеңес өкіметі кезінде сонау XX ғасырдың 20 жылдарында Қазақстан өзінің азық-түлігін көрші жатқан елдер, мыса-

лы Ресейді, Орта Азияны етпен қамтамасыз етті. Ал бүгінде біз осы елдерді азық-түлікпен толық қамтамасыз етуге мүмкіндігіміз бар. Бірақ өкінішке орай сол мүмкіндіктерді толық орындай алмай отырмыз. Соған байланысты осы мақсатқа қол жеткізуіміз керек.

Тарих қайталанды деген осы. Кеңес өкіметі XX ғасырдың басында жаңа саясатты қабылдады. Азамат соғысынан кейін ел экономикасы қирап қалған болатын. Елдің тұрмыс-тіршілігін қайта қалпына келтіру үшін жаңа экономикалық саясатты қабылдады. Ол дегеніміз тура қазіргі нарықтық экономика. Сол кезде қоғамда жеке кәсіпкерлерге, шағын орта бизнесті дамытуға мүмкіндік берді және шағын орта бизнесті дамытуда несиелер берген. Сөйтіп жеке меншіктің дамуына көп көңіл бөлген. 1927 жылы осы жаңа экономикалық саясат кәдімгідей үлкен нәтиже берді. ҚР Президентінің архивін ақтарған кезде 1927 жылы мал басы 1917 жылдағы мал басынан асып түскен. Яғни жаңа экономикалық саясаттың тиімді болғанын көреміз. Экономика нарыққа негізделген болғандықтан көбіне жеке меншіктің, шағын орта бизнестің дамуын күшейтуіміз қажет. Біз бүкіл дүниені Қытайдан, Түркиядан басқа шетелден сатып алмай, өзіміздегі ресурсты толық пайдалануымыз керек.

Сондай-ақ, жолдауда су мәселесі көтерілді. Су тапшылығына байланысты Ел Президенті су көздерін үнемдеуді халыққа үнемшілдік мәдениетін үйретуіміз керек деді. Жеріміз кең байтақ болғандықтан халық тығыз орналаспаған. Өйткені бізде су көздері өте тапшы. Кең байтақ жерлер игерілмей жатыр. Қазақстанның 70-80 пайызы шөл және шөлейтті аймақтар, мысалы, Балқаш көлінің жағасын алайық су ащы болғандықтан елді мекендер су тапшылығын көріп отыр. Жергілікті тұрғындарының айтуынша Астананың суының өзі таза артезиан суы емес.

Экономиканың дамуына, халықтың өмір сүруіне қажетті ең негізгі дағдылардың бірі – қаржылық сауаттылық. Дәрігерлердің, мұғалімдердің жалақылары жыл санап көбеюде. Алайда адамдар екінші деңгейлі банктер мен микроқаржы ұйымдарына қарыз, өйткені көбінің қаржылық сауаттылығы төмен. Біз ЖОО мамандықтарына қарамастан қаржылық сауаттылық курсы өткізуіміз керек.

Күлімкөз САНТАЕВА,
гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебінің оқытушы-дәріскері,
тарих ғылымдарының кандидаты.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек Талдықорған қаласына келген сапарында журналистермен арнайы кездескен болатын. Министр «Жаңа оқу жылының басталуы: жаңалықтары мен жоспарлары» атты брифингте ғылым мен жоғары білім саласындағы түйткілді мәселелердің шетін тарқатып, шешімін айтты.

«Халық санының өсуіне байланысты инфрақұрылымның тапшылығы білім беру ұйымдары, соның ішінде ЖОО-ларға әсер етуде», - деді ол.

Мәселен, Қазақстанда соңғы үш жылда 1,5 млн-ға жуық бала дүниеге келген. Нақтырақ айтсақ, 2020 жылы - 426 мың, 2021 жылы - 456 мың, 2022 жылы - 418 мың бала туған. Яғни, соңғы жылдары елімізде орта есеппен алғанда жылына 400 мың бала дүниеге келеді екен.

Мұндай демографиялық жарылыс Қазақстан сияқты жас мемлекет үшін дамудың кепілі болса, әлем үшін күрделі мәселеге ай-

қазір елімізде 626 мың студент білім алып жатса, алдағы 2030 жылдары студент саны 1 млн-нан асып кетеді екен. Сондықтан бұл толқын жоғары білім алу жасына жеткенше барлық жағынан дайын болу керекпіз. Ол кезде миллион балаға арналған инфрақұрылым, оқытушы тапшылығы да үлкен мәселеге айналмақ.

Қазіргі заманда құрылыс қарқыны бәсеңдемеуі тиіс. Елімізде соңғы 40-50 жылда академиялық салалардың құрылыс нысандарына үлкен, жүйелі инвестициялар болмаған. Еліміздегі іргелі оқу орындары 50-70 жылдары салынған. Мәселен, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың инфрақұрылымы 10-12 мың студентке арналса, онда 24-25 мың студент оқып жатыр. Абай атындағы ҚазҰПУ 10 мың студентке есептелген болса, онда 17 мың студент білім алуда.

Үкіметтің шешімімен мердігерлік компаниялар, жеке инвесторлар тарта отырып мәселені түбегейлі шешу жолдарын қарастырып жа-

ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ЖАРЫЛЫС

НЕМЕСЕ ЖОО-ЛАРДАҒЫ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ МӘСЕЛЕСІ

налып отыр.

Азық-түлік, тұщы су тапшылығы, жер ресурстарына деген қажеттіліктің өсуі, климаттың өзгеруіне өз әсерін тигізеді – деп ғалымдар дабыл қағуда. Мәселен, Үндістанда тәулігіне 60 мыңнан астам бала дүниеге келеді екен.

Елімізге келер болсақ, биыл 382 мың бала мектеп табалдырығын аттады. Мұндай көрсеткіш бұрын-соңды болған емес. (Соңғы рет 1987 жылы 417 000 бала дүниеге келіп, XX ғасырдың абсолюттік рекорды болған.)

Министр Саясат Нұрбектің сөзіне сүйенсек,

тырмыз. Құрылыс барынша қарқынды жүріп жатыр. Биыл студенттерге жыл соңына дейін 32 жатақхана қолдануға беріледі. Сонда да жатақхана тапшылығы Астана, Алматы сияқты халық көп шоғырланған үлкен қалаларда өткір болып отыр - деді С.Нұрбек.

Осы орайда министр қолда бар ғимаратты қайта жабдықтау, арқылы жатақхана салуға болатындығын айтып жеке кәсіпкерлерге, бизнес өкілдеріне үндеу тастады. Егер өз құндылығын жоғалтқан, шығыны жоғары қонақ үй, хостел, бизнес орталықтары болса, оны тез арада жатақханаға айналдыруға болатындығын жеткізді. Арнаулы субсидиялық

норматив бойынша министрліктің жанынан құрылған қаржы орталығымен бір айдың ішінде келісім-шарт жасап, 6-8 айда дайын жатақхана салуға болады.

Осы орайда алдағы уақытта гибриді оқыту (аралас оқыту) тәсілдеріне амалсыз көшетін боламыз. Цифрлық форматқа оқытушылар да, студенттер де бейімделуі керек – деді С. Нұрбек. Биыл «Coursera» әлемдік білім беру платформасында үлкен пилоттық жоба іске асырылуда. Бес айдың ішінде 20 мың студент 98 000 онлайн сабақты оқып, 36000 курсты бітірген. 28 мың сертификат алып, жақсы нәтижеге қол жеткізіпті. «Coursera қазақ тілінде» жобасы аясында әлемнің ең үздік профессорларының курстары қазақ тіліне аударылып жатыр екен. Сонымен бірге министр қазіргі еңбек нарығында бәсекелестікті күшейтуде де платформаның оң әсері болатынын айтты.

Әйгерім ИЕБЕКОВА.

● МЕРЕЙЛІ ЖАС

ДАР А ТҮЛЖА

1975 жылы Семей педагогикалық институтының «тарих және қоғамтану» мамандығы, 1987 жылы Алматы Жоғары партия мектебі «Саясаттану» мамандығы, 1988 жылы Мәскеуде ҚСРО Ішкі Істер министрлігі Академиясын «Заңгер» мамандығы бойынша бітірген.

1978 – 1983 жылдары Бөрлітөбе аудандық партия комитетінде нұсқаушы, ұйымдастыру бөлімінің меңгерушісі болды. 1983 жылы Бөрлітөбе аудандық партия комитетінің идеология жөніндегі хатшысы болып сайланды. 1986 жылы Талдықорған облыстық партия комитетінің бюросының шешімімен Москва қаласына ҚСРО Ішкі Істер Министрлігінің Академиясына оқуға жіберілді.

1988 жылы құқыққорғау саласында еңбек жолын бастап, Талдықорған облыстық ішкі істер басқармасының қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету бөлімінің бастығы, 1991 жылдың мамыр айынан 1995 жылдың қазан айына дейін Талдықорған облыстық ішкі істер басқармасы бастығының орынбасары болып қызмет атқарды.

1995-1997 жылдары Қазақстан Республикасы Мемлекеттік тергеу комитетінің Талдықорған облысы бойынша басқарма бастығының орынбасары болды. Полковник ескери шенімен отставкаға шықты.

1997 – 2003 жылдары Алматы облыстық «Отан» /ДОСААФ/ қоғамдық бірлестігі бастығының орынбасары болып қызмет атқарды. 2003 жылдан бастап бүгінгі күнге дейін І.Жансүгіров атындағы Жетісу

университетінде оқытушы, 2016 жылы ректордың кеңесшісі болды, қазіргі уақытта ұстаздық қызмет етуде. Қоғамдық жұмыстарға белсене қатысады.

2007 жылдан Алматы облыстық М.Тынышпаев атындағы қоғамдық қордың атқарушы директоры болып облыс көлемінде көптеген іс шараларды жүзеге асыруда.

І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінде 2007 жылы республикамызда тұңғыш болашақ заңгер студент жастардан құрылған «Жас қыран» атты полиция органдарына көмек ретінде тәртіп сақтау сағасын құрды.

Алматы облыстық Ардагерлер Кеңесі Алқасының және Талдықорған қалалық Ардагерлер алқасының мүшесі, Алматы

облыстық ІІО мен ҰҰ ардагерлер кеңесі алқасының құрметті мүшесі ретінде көптеген келелі қызметтерді абыроймен атқарып келеді.

ҚР ІІМ-нің құрметті ардагері, «Еңбек ардагері», «В.И.Лениннің туғанына 100 жыл» медальдері, ҚР Тәуелсіздігіне 25 жыл, 30 жыл және одан да басқа 20 шақты медалінің иегері. ҚР Заңгерлер Одағының мүшесі, «Сарқан ауданының, Талдықорған қаласының Құрметті азаматы», қылмыстық құқық бойынша

бірнеше ғылыми еңбектердің авторы. Алматы облыстық адвокаттар алқасының тәртіптік комиссиясының мүшесі.

Болат Есенғалиұлы қала, облыс бойынша ұйымдастырылатын іс шараларға үнемі белсене араласады. Жолдастары, әріптестері, ардагерлер арасында беделі зор, абыройлы азамат. Үш перзент тәрбиелеп, алты немере сүйген отбасының тірегі.

Ұстаздық пен тәлімгерлік тәжірибесінде қаншама жастарды тәрбиелеген, 75 жасқа толып отырған ағамызға деніне саулық, отбасына бақ пен береке, мықты денсаулық, саликалы ғұмыр тілейміз!!!

Адами қасиеті бөлек, сыйлы, құрметті, жанымызда жүрген жандарды құрметтеу, қадірлеу, еңбегін танытудың өзі үлкен мәртебе, ұрпаққа үлгі екенін ұмытпайық!

С. ТИНИСТАНОВА,
тарих ғылымдарының
кандидаты,
оқытушы-дәріскер.

Тәуелсіз Қазақстанның дамуына үлесін қосып, өмір сүрген ортасында үлгі-өнеге болып, шәкірт тәрбиелеп, еңбек жолын бастаған жастарға жайлы сөзімен де, ісімен де қамқор болған талап биігінен шыға білген зиялы жандар аз емес. Міне, осындай жас ұрпаққа білім мен тәрбие беруде бүкіл саналы ғұмырын арнаған, құқыққорғау саласында қызмет етіп, одан кейінгі өмірін болашақ заңгерлерді дайындауда үлесін қосып келе жатқан ұлағатты ұстаз – Молдабеков Болат Есенғалиұлы.

Болат Есенғалиұлы 1966 жылы Бөрлітөбе ауданы Ақтоғай станциясында №250 мектепті бітіріп, еңбек жолын Қазақстан темір жолында жұмысшы болып бастаған. 1968 – 1970 жылдары Кеңес әскерінің қатарында болды. 1971 – 1977 жылдары Бөрлітөбе ауданы Ақтоғай станциясындағы №251 мектепте оқытушы болып қызмет етті. 1977 жылы Бөрлітөбе аудандық оқу бөлімінің аға инспекторы болды.

**ЕЛГЕ АДАЛ ҚЫЗМЕТ ЕРЛІКПЕН
ТЕҢ. ҚАШАНДА ҚАРАҚАН
БАСЫНЫҢ ҚАМЫН ОЙЛАМАЙ,
КӨПТИҢ МҰДДЕСІ ҮШІН ЖАН
АЯМАЙ ЖҰМЫС ІСТЕЙТІН ЖӘНЕ
СОЛ ЕҢБЕГІН БҰЛДАМАЙТЫН
АДАМДАРДЫ КӨПШІЛІК
ҚАДІР ТҰТАТДЫ. ӘРИНЕ,
ЕЛГЕ АДАЛ ҚЫЗМЕТ ЕТУ ЖА-
СПЕН ӨЛШЕНБЕЙДІ. ҚАЙТА
ЖАСАҒАН ІСІНІҢ ҚОҒАМНЫҢ
ДАМУЫНА, ЕЛДІҢ БЕЙБІТ
ТІРШІЛІК ЕТУІНЕ КӨМЕКТЕСКЕН
ЖАҚСЫЛЫҒЫМЕН
БАҒАЛАНАДЫ. МІНЕ, ОСЫН-
ДАЙ ЕРШІМДІ ІСІМЕН ЖҰРТ
СҮЙІСПЕНШІЛІГІНЕ БӨЛЕНІП**

академиясының заң факультетінің сырттай бөліміне оқуға түсіп, «Заңгер» мамандығын алдым. Бұдан кейін Талдықорған қаласындағы Дәнеш Рақышев атындағы қазақ мектеп-интернатына алғашқы әскери даярлық пәнінің мұғалімі болып қызметке тұрдым, 2002 жылы лейтенант шенін алдым. 2003 жылы Алматы облысы ертке қарсы қызмет департаментінің Талдықорған қалалық ертке қарсы қызмет бөлімінің инспекторы болып жұмысқа тұрдым, - дейді Университет түлегі Жанат Сембаев.

2007 жылы Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Ақмола облысы Көкшетау техникалық институтының «Әскери іс және өрт қауіпсіздігі» мамандығының сырттай бөліміне оқуға түсіп, 2011 жылы үшінші дипломын алған. Осыдан кейінгі өмір жолы әскери саламен тығыз қатынаста өрбіді. 2013 жылы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштеріне

«500 ҒАЛЫМ» ЖОБАСЫ АЯСЫНДА СЕМИНАР ӨТТІ

Жас кадрлардың ғылымға келуін ынталандыру үшін жыл сайын әлемнің жетекші ғылыми орталықтарына 500 қазақстандық ғалымды тағылымдамадан өтуге жіберу ұсынылатынын білеміз.

Университетте ғылым және ғылыми жобаларды коммерцияландыру бөлімінің басшысы Ләззат Қарашолақова халықаралық ынтымақтастық және стратегиялық даму орталығымен бірлесіп, «500 ғалым» жобасы аясында семинар өткізді. Семинарда Ләззат Наушабайқызы шетелде ғылыми тағылымдамадан өткізі келетін үміткерлерге іріктеуден өту жолдарын түсіндіріп, өз тәжірибесімен бөлісті. Жоба бойынша туындаған барлық сұрақтарына жауап берді.

Үміткерлерге толық ақпарат бойынша сілтеме берілді.

«500 ғалым» жобасына құжаттарды ресми түрде қабылдау Халықаралық бағдарламалар орталығы арқылы 2023 жылдың тамыз айының 28-сі күні басталған болатын.

БОС БІЛІМ ГРАНТТАРЫ ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі жазғы қабылдау науқанының қорытындысы бойынша конкурстық тағайындаудан кейін қалған бос гранттарды тағайындау жұмыстарын аяқтады.

Республикалық конкурс комиссиясының отырысы өтті. Гранттардың басым көпшілігі педагогикалық және инженерлік ғылымдар, сонымен қатар «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар», «Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика» салаларына бөлінді.

Комиссия шешімімен 4000-нан астам талапкер мемлекеттік білім грантының иегері атанады.

Грант иегерлерінің тізімдері 2023 жылдың 28 қыркүйегінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің ресми сайтында және телеграм-каналында жарияланады.

Ал, грант сертификаттарын Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ұлттық тестілеу орталығының сайтынан жүктеп алуға болады.

АНТЫНА АДАЛ АЗАМАТ

**ЖҮРГЕНДЕРДІҢ БІРІ – ӘР САЛА-
ДА ҚЫЗМЕТ АТҚАРЫП, МАЙОР
ШЕНІН ИЫҒЫНА ҚАДАҒАН,
ЖЕТІСУ ГАРНИЗОНЫ БАСПАСӨЗ
ҚЫЗМЕТІНІҢ БАСТЫҒЫ МАЙ-
ОР ЖАНАТ СЕМБАЕВ.**

1995 жыл

Жанат Мұрашұлы бала кезінен әскери маман болуды армандап ержетті. Сондай арманшыл Жанат Сембаев 1978 жылы 18-ші желтоқсанда Кербұлақ ауданы, Басши ауылындағы ынтымағы бекем, мейірімі тасыған отбасында дүниеге келді. Балалық шағы ауылдың қарапайым тірлігімен бірге өрілді. Бала жасынан еңбекпен ержеткендіктен кейінгі қызмет сатыларында да сол табандылығы, еңбексүйгіштігі, қарапайымдылығы белестен-белеске жетелеп отырды.

Туған ауылындағы Райымбек батыр атындағы орта мектептің бастауыш сыныбының табалдырығын аттағаннан бастап, өзін батыр атасы сияқты ержүрек болуға бейімдей бастады. Сондықтан мектеп қабырғасындағы еркін күрес, үстел теннисі, волейбол және футбол секцияларына белсене қатысты. 1995 жылы орта мектепті бітіріп, Талдықорғандағы Ілияс Жансүгіров атындағы

қызметке ауысып, Талдықорған қаласындағы десанттық-шабуылдаушы әскерлерінің 18404 әскери бөлімі 1-ші десанттық-шабуылдаушы батальон командирінің тәрбие және әлеуметтік құқықтық жұмыстар жөніндегі орынбасары лауазымында қызмет атқарады.

Жетістікке сарқылмас сабыр мен темірдей төзім жеткізеді. Қайтпас қажыр-қайрат пен өз ісіне деген шексіз сүйіспеншілік адамды абыройға жетелейді. Әрине, қазақтың әрбір азамат елінің патриоты болуы тиіс. Жанат Сембаев осындай тазалығы, жанқиярлығы, біліктілігі арқасында ел құрметіне бөленіп жүрген азамат. Алдағы уақытта да еліне осылай еңбек ете бермек.

Қажет АНДАС.

1997 жыл

Жетісу университетінің дене тәрбиесі және спорт факультетіне түсіп, оны 1999 жылы бітіріп шықты. Жоғары оқу орнында жүрген кезінде де спорттан қол үзбей, дзюдомен айналысып, жарыстарда топ жарып жүрді. Спорттың осы түрінен алған бірінші разряды бар.

- Бала кезімдегі арманым ол әскери адам болу болған. Арманның орындалатынына бүгінгі күнде атқарып жүрген лауазымыммен шенім күе. Мектеп қабырғасын аяқтағаннан кейін Талдықорғанға жол тартып Ілияс Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің дене тәрбиесі және спорт факультетіне оқуға түсуге келдім. Ол кезде факультет деканы Геннадий Богодухов еді. Әрине мен

дене тәрбиесі факультетіне түспеуге шешім қабылдауымның себебі тек осы факультет қана орыс тілінде болды. Ауылда тек қазақ сыныбында оқығаннан кейін оның үстіне үйде де сыртта да тек қазақ тілінде сөйлегесін орыс тілінде оқуға жүрексіндім. Содан оқуды аяқтағаннан кейін сол жылы еңбек жолын Талдықорған қаласындағы №19 Мағжан Жұмабаев атындағы қазақ орта мектеп-гимназиясында дене тәрбиесі пәнінің мұғалімі болып бастадым. Сол жылдың күзінде әскер қатарына шақыртылып, Отан алдындағы борышымды өтеп келдім. Әскерден оралған соң білімімді жетілдіру мақсатында 2001 жылы Алматы қаласындағы нарық және құқық

1996 жыл

ЖАЗЫЛҒАН ЖАЙДЫҢ ЖАҢҒЫРЫҒЫ

Биылғы жаңа оқу жылына екі айтулы дата сәйкес келіп тұр. Біріншісі – Жетісу университетіне Ілияс Жансүгіровтың есімі берілгеніне 45 жыл. Бұл оқу орны кезінде «Талдықорған мемлекеттік педагогикалық институты» деп аталған. Екіншісі – педагог мамандар даярлайтын төрт факультеттен тұратын осы білім шаңырағынан алғаш рет қазақ тілінде жоғары білімді педагог және психолог мамандардың даярланып шыққанына 40 жыл толып отыр.

Ілияс Жансүгіров атындағы білім ордасының алғашқы педагог-психолог түлектері арасынан шыққан мықты мамандар – қазіргі жарты ғасырлық тарихы бар университет мәртебесі. Сондай-ақ, биылғы университет талбалдырығын аттап отырған студенттерге «Жоғары білім ордасына қош келдіңіздер!» – дегім келеді.

1983-84 оқу жылындағы түлектердің есінде қалған ерекше шаралар сол кезде оқу-тәрбие жұмыстарының қайнаған ортасында жүрген мені де қатты толғандырған екен.

Жақында архивімнен жариялауға дайындаған «Торқалы тойға тарту» деген бір мақаламның нұсқасы қолыма ілікті. Онда былай деп жазыппын.

«Келесі жылы қазақ совет әдебиетінің негізін қалаушыларының бірі І. Жансүгіровтың туғанына 90 жыл толуына байланысты институтымызда дайындық жұмыстары басталып кетті.

Соғайын сөзімненен сұлу сарай, Я көрсін, я көрмесін тұрғыласым деп атақты «Құлагер» поэмасында жырлағандай, Ілияс Жансүгіров көркем сөзден сұлу сарай тұрғызып кеткен ақын.

Ары қарай дарын иесінің әдебиеттің әр жанрында қалам тартқаны, жуырда ақынның торқалы тойына қарсы институтта үлкен дайындықтар жүріп жатқандығы, институтқа ақын атының берілуі педагогтар мен студенттерді қуанышқа бөлегені баяндалыпты.

Қазіргі кездегідей техникалық құралдардың: камера, интернеттің, жоқтығына қарамастан, бұл мақала 1983 жылы 25 мамырдағы І. Жансүгіровтың шығармалары бойынша ұйымдастырылған жыр бәйгесін көз алдыма айнытпай жеткізді. Жыр бәйгесін ұйымдастыруды 1979 жылы қоғамдық негізде ашылған музей кеңесі мүшелерінің шешімі ұйғарса, институттың комсомол комитеті мен студенттердің кәсіподақ ұйымы өту бағдарламасын жасағаны есімде.

Мемлекеттік емтиханға қызу дайындалатын кезең болғандықтан, кураторлық ететін тобымнан оқи жүре, «Жетісу» ансамблінің өншісі болған Гүлмайдан Сүндетованың бәйгеге қатысушыларды сайысқа шақырып, Иманбеков Тұрғанды, Демеукулова Күләшті және Өтепбергенова Дариғаны түрлі аспапта ойнатқаны суретте сақталыпты.

«Музей советінің ұйғарымы бойынша 4 факультетке (филология, музыка, физика-математика, мектепке дейінгі педагогика) бөлінген ақынның «Күй», «Дала», «Құлагер», «Күйші», поэмалары негізінде әрқайсысы сахналық әдеби көріністер жасап, ақын сомдаған поэтикалық образдарды жырқұмар студенттер өз мәнерінде орындап шықты. Мәнерлеп оқу сайысына алдымен мектепке дейінгі педагогика факультетінің 2-ші курс студенті Жансеркенова Роза түсті.

«Өлеңге көңілің құмар, даусың жытар, Созылтып ән мұржасын созсаң зытар. Ән сүйгіш, жылы көңіл, сөзге таңсық, Жылпындар жылы сөзді неге ұмытар?» – деген бір шумақты екпіндете оқып бастаған

ЖУ ТАРИХЫНДАҒЫ АЙТУЛЫ ДАТА

Роза «Мен І.Жансүгіровтың барлық өлеңдерін көңіліммен ұнатып оқимын. Осы жыр бәйгесіне қатысу үшін өзімнің даусыма, өлеңнің оқылу әуеніне лайықты осындай арынды өлеңдерді таңдадым» деп, ақынның «Шаттық жыры» және «Арыным» өлеңдерін оқыды. Тыңдаушыларға әсерлі жеткізілген осы шығармалардан соң, физика-математика факультетінің студенті Скакова Гүлзада «Ағынды менің Ақсуым» өлеңін нақышына келтіре орындады. Күннің екінші жартысында мектепке дейінгі педагогика факультеті студенттері даярлаған «Күйші» поэмасына сахналық көрініс көрермендер назарына ұсынылды.

Атақты тілші ғалым Құдайберген Жұбанов Ілиясты «поэзиядағы ең үлкен адам» деп бағалаған. Ал ғалымның інісі композитор, профессор Ахмет Жұбанов оның талантын «Күй сырын терең түсінетін ақын» деген екен. Сол шарада күйші жігіт пен ханның қарындасы Қарашаш сұлудың сезім қақтығыстары суреттелген «Күйші» поэмасынан үзінді берілді. Күйші рөлінде музыка факультетінің студенті Дәркенбаев Дәулет, Қарашаш рөлінде мектепке дейінгі педагогика факультетінен 2-ші курс студенті Шатырбаева Гүлнар деген жүргізушінің сөзі шымылдық ашылған бойы хабарланды. Сахнада ағаш керуетке жантая отырған сұсты хан қарындасы. Есік аузында көлденеңдей отырған жұпыны киімді күйші жігіт домбырадан күй төгеді. Төрте ілулі тұрған қайқы сапты қылыш қыз қаһарын арттыра түскендей. Жыр бәйгесінің екінші күні ән-саз өнері иегерлері «Дала» поэмасын, физика-математика факультеті студенттерімен бірлесе филологтар «Құлагер» дастанынан үзінділер көрсетті.

1979 жылы ақынның 90 жылдық мерейтойы қарсаңында филология факультетінің «Қазақ мектебіндегі орыс тілі» (РКШ) деп аталатын топтарында орыс-қазақ тілдерінде секция жұмыстары жүргізілді. Ақын шығармаларын мәнерлеп оқуға 30 студент қатысып, факультет түлектері Т.Д. Абжаков І.Жансүгіровтың «Әншіге», Ә.Омарова «Ресей жері» өлеңдері бойынша жүлделі орындарға ие болғандығын жазыппын. Ақынның жыр лабораториясына студенттер лингвистикалық-стилистикалық талдаулар жасап, баяндамаларымен қатар секция жұмысына қатысушыларды «Құйрықты базар», «Сұмпайы судья» атты фельетондарын мәнерлеп оқумен шат-шадыман еткендігі де аталып өтілген.

Биыл мектепке дейінгі факультетті тәмамдап, «Педагогика және психология пәнінің оқытушысы» классификаторы бойынша мектепке дейінгі мекеменің әдіскері мамандығына ие болған түлектерімізге 40 жыл толып отыр. Олардың арасынан оқуда үздік болған Менлібекова Г.Ж., Иманбеков Т.И., Г.Сүндетова, Бөйімбетова Г. – жоғары мектепке бірден педагогика, психология пәндері бойынша ұстаздық қызметке қабылданды. Топ комсоргі Гүлбақыт Жолдасбековна бүгіндегі ғылым докторы, профессор, ал дүниеден озған Тұрған Иманбекович педагогика ғылымдарының кандидаты атанғанды. Амیرهева Маржаң, Сауранбекова Ғалия, Тулантаева Күнімәй, Қошқарбаева Балжан – орта мектеп және мектепке дейінгі мекеме психологі мамандығынан орта мектеп

директорлығы және балабақша меңгерушісіне дейін көтерілді.

1983 жыл, маусым айы. Мемлекеттік емтихан

логия ғылымдарының докторлары, профессор Т.Сыдықов құрастырған «XXI ғасыр көзімен» атты зерттеу мақалалар жинағын, профес-

председателі п.ғ.к., Қыздар педагогикалық институтының профессоры Хадиша Қожахметова (домбыра ұстап отыр), мектеп интернатының қазақ тілі мұғалімі Сапаш апай және мен.

Қарап отырсақ, қазіргі университетіміздің әрбір тарихи даталарында ақын есімі ардақталып келе жатыр. 2019 жылы 125 жылдық ақын тойы облыс, аудан көлемінде дүркіреп аталып өтті. «Ілиястану» ғылыми-зерттеу орталығы қазіргі қазақ филологиясы жоғары мектебінің ғылыми зерттеулер қорын жасап отыр.

Биыл оқуға қабылданғандар екі жылдан соң ақынның туғанына 130 жылдық мерейтойының күзгерлері болмақ. Осыған орай, ардагер ұстаз ретінде қай білім бағдарламасымен сусындаса да, әрбір студент өздігінен ізденіп, Ілияс ақынның жыр өлемінен өзінің рухани, мәдени және әдеби болмысын ақын есімін арқалаған білім шаңырағында тереңдете түссе демекпін.

сор М. Иманғазиевтің екі тілде бірдей жарық көрген оқу құралдарын («Ілиястану», «Жизнь и творчество И.Жансугурова» т.б.), «Фантазия и правда в литературе» атты зерттеу еңбектерің, ф.ғ.д., доцент, қауымдастырылған профессорлар Қ.Сарбасова, Ш.Қыяхметова, Д.Ансабаевтардың монографияларын атап өтуге болады. Ілияс ақынның сонау 1978 жылдан бері университетке берілген атын ардақтап, ақын шығармаларын ғылыми негізде зерттеулер жалғасын табатындығына сеніміміз зор.

Біз қазір жастарды тек гаджеттермен көреміз, студент өмірінің қызықты кезеңдері виртуалды әлемде өтіп жатыр.

Алдымен барлық университет ұжымын және студенттер қауымын жаңа оқу жылымен және осы айтулы даталармен құттықтай отырып, осы естелігімді жазуды жөн көрдім. Біз, ардагер ұстаздар білімде, қоғамда аты озған түлектерімізбен мақтанамыз.

Бұл орайда, «Ілиястану» курсы әр жылы келіп жатқан 1-курс оқу жоспарына енгізілген, университет кітапханасында ғылыми зерттеу еңбектер де жетерлік. Нақты айтқанда, фило-

Алтын БАКРАДЕНОВА, ардагер ұстаз, п.ғ.к., «Педагогика және психология» жоғары мектебінің қауымдастырылған профессоры.

ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ СТУДЕНЧЕСКОЕ ТВ

Министр науки и высшего образования РК Саясат НУРБЕК в рамках рабочего визита в ЖУ имени Ильяса Жансугурова посетил студенческий медиацентр, который включает в себя радио и телестудии.

В ходе встречи будущие журналисты имели возможность провести интервью с главой ведомства, обсудив с ним актуальные темы. Это событие стало для студентов знаковым: они получили ценный профессиональный опыт взаимодействия с высокопоставленным государственным чиновником.

Телестудия была открыта в 2017 году в честь 45-летнего юбилея Жетысуского университета. Это место позволяет значительно повышать качество подготовки студентов к будущей профессиональной деятельности за счёт постоянной отработки всех получаемых теоретических знаний на практике. Телестудия оборудована согласно всем современным стандартам теле и радиостудий, благодаря чему у обучающихся есть возможность практиковаться и набираться опыта в атмосфере настоящего журналистского "цеха". На сегодняшний день студенты выпускают здесь 10 программ, являясь и авторами, и сценаристами, и ведущими радио и телеэфиров.

В ходе визита, Министр подчеркнул важность повышенного внимания вузов к профессиональной подготовке кадров и развитию медийных ресурсов. Такие условия способствуют не только всестороннему развитию будущих журналистов, но и позволяют раскрывать творческие таланты всех студентов, желающих испытать себя в роли "звёзд" эфира, а также дарят возможность вести свою летопись важных моментов истории учебного заведения.

НЕДЕЛЯ ЯЗЫКОВ В ЖУ

С 18 по 22 сентября в Жетысуском университете имени Ильяса Жансугурова прошла Неделя языков. Мероприятие было организовано под руководством Динары Жабдықбаевой, руководителя образовательной программы «Иностранные языки и переводческое дело». По словам организаторов, главной целью данного мероприятия является повышение интереса молодежи к изучению языков и открытие благодаря этому новых возможностей. Поскольку язык – бесценное сокровище для каждого этноса, главная задача людей – сберечь, углубить и передать знания о родной речи следующим поколениям и заинтересовать изучением своего языка тех, для кого он не является родным. Каждый день отличала

насыщенная и разнообразная программа. Так, в первый день все внимание было сосредоточено на государственном языке и прославлении национальных традиций. Второй день был посвящен англо-немецкой культуре. А в последующие дни – русскому, турецкому, корейскому и китайскому. В завершение Недели языков народа Казахстана декан Высшей Школы гуманитарных наук Айна Абызова, профессор Бергамин Херцог Вернер из Швейцарии и руководитель образовательной программы "Иностранные языки и переводческое дело" Динара Жабдықбаева наградили преподавателей и студентов, принявших активное участие в различных конкурсах благодарственными письмами.

ВКЛАД В ОБРАЗОВАНИЕ - ИНВЕСТИЦИИ В БУДУЩЕЕ

Новый учебный год для казахстанских студентов начался с хороших новостей. Премьер-министр РК Алихан Смаилов подписал постановление об увеличении размеров стипендий с 1 сентября 2023 года. Отныне ежемесячные выплаты студентам бакалавриата станут на 20% больше, а для обучающихся в рамках магистратуры и докторантуры - на 15%. Стипендии студентов технического и профессионального образования выросли на 50%.

Повышение стипендии свидетельствует о серьезном стремлении государства к поддержке молодого поколения и подготовке высококвалифицированных кадров для страны. Ведь инвестиции в образование всегда считались одним из ключевых факторов развития общества. Данные действия создают более благоприятные условия для обучения и исследовательской работы, что, в свою очередь, способствует привлечению талантливых молодых умов и развитию интеллектуального потенциала Казахстана.

В области Жетысу в текущем учебном году у порядка 10 тыс. студентов, обучающихся по государственному заказу, стипендия выросла на 50%. Так, если раньше она составляла 20 тыс. 948 тенге, то сейчас учащиеся получают на руки около 32 тыс. тенге. А в следующем году размер ее увеличения достигнет 100%.

По словам главного специалиста управления образования по области Жетысу Акмарал НУРПЕИСОВОЙ, в этом году в региональных учебных заведениях техническо-профессионального образования из 15 тыс. студентов, по государственному заказу обучаются 9 тыс. 882 человека. В колледжах ведут подготовку кадров по 61 специальности и 102 квалификациям по направлениям сельского хозяйства, сферы обслуживания, строительства, машиностроения, а также техническому, педагогическому, экономическому и медицинскому направлениям.

Больше всего рады нововведению сами

ники сферы туризма – те, кто будет представлять интеллектуальную элиту страны. Как подчеркивает заместитель директора по учебно-производственной работе Бакиртжан ЕСКЕНДИРОВ, в колледже созданы все необходимые условия и инициативы, чтобы учащиеся могли сосредоточить свое внимание исключительно на усвоении знаний. По его словам, из 220 человек обучающихся по

студенты. Теперь им не придется подрабатывать, а все свободное время и силы можно сконцентрировать на занятиях, говорят учащиеся «Zhansugurov college».

- Мы очень рады, что нам повысили стипендии на 50 процентов. Это отличная новость. Не придется подрабатывать, - делится студентка **Малика КАДИРОВА**.

- Кроме того, такая поддержка - это дополнительная мотивация для нас, чтобы хорошо учиться и достигать высот.

- В этом году всем студентам подняли стипендию. И я, пользуясь случаем, от лица всей молодежи выражаю благодарность государству, - говорит учащаяся второго курса **Диляра СЕМБЕКОВА**.

- Это дает нам отличную мотивацию для успеваемости. Мы можем приобрести себе канцелярию и другие необходимые вещи для учебы.

- Для всех нас увеличение стипендии стало отличной новостью. Мы очень благодарны государству за это, - подтверждает слова своих сокурсников **Лилия МАСС**.

- Это дает нам возможность учиться еще лучше. А также может помочь семейному положению некоторым учащимся из нашей группы.

Действительно, государство создает максимум условий для качественной подготовки профессиональных кадров. Так, в «Zhansugurov college» из почти 600 обучающихся, около трети получает знания бесплатно. Все они - будущие педагоги и воспитатели, техники-программисты, дизайнеры, работ-

государственному заказу, стипендии получают 207. Кроме того, в данном заведении доступны 7 кабинетов с интерактивными досками и 5 компьютерных классов, 4 из которых оборудованы современными моноблоками. Также стоит отметить, что в колледж на 100% обеспечивает потребность учащихся в общежитии.

Всего же по области Жетысу насчитывается 27 колледжей. В них обучаются около 15 тыс. студентов. Более 9 тыс. из них являются счастливыми обладателями господдержки. Повышение стипендий стало важным шагом в формировании образованного и профессионально подготовленного населения. Это демонстрирует заботу правительства о будущем молодежи и уверенность в их способности принести пользу обществу.

К слову, согласно Постановлению правительства, выплата для докторантов будет составлять 217 тыс. 500 тенге в месяц, врачи-резиденты и магистранты по направлению "Здравоохранение" смогут рассчитывать на выплату в 111 тыс. 579 тенге. Аспиранты будут получать более 97 тыс., а интерны почти 76 тыс. тенге. Студенты, обучающиеся на педагогов и по направлению "Здравоохранение" будут получать 67 тыс. 200 тенге, остальные - 41 тыс. 898 тенге. Учащимся колледжей на рабочие квалификации назначена выплата 32 тыс. 681 тенге. Учащимся программ технического, профессионального и послесреднего образования будет выплачиваться 31 тыс. 422 тенге.

Аида АМАНГЕЛЬДИЕВНА

ВПЕРЕДИ НОВЫЕ ГОРИЗОНТЫ!

Вся наша жизнь – это круговорот событий: день сменяется ночью, зима – летом, а будни уступают своё место выходным. Такая же цикличность присутствует и в устройстве общества: кто-то уже сходит с дистанции под названием «Профессиональная деятельность», а кто-то только вступает на этот длинный, сложный, но такой интересный путь взрослой жизни. Сентябрь для многих является началом очередного жизненного витка, поэтому сейчас – самое время обсудить возможные трудности, сопровождающие этот процесс.

Отрелигиозили школьные выпускные вечера, пройдены все тестирования, сданы последние экзамены, и вчерашние школьники выбрали будущие профессии. Именно в этот момент молодые люди сталкиваются с серьёзным вызовом: адаптацией к студенческой жизни.

Переход от школьной скамьи к университетской аудитории – это время не только новых возможностей, но и трудных испытаний. Резкая смена обстановки, коллектива, статуса и отдалённость от родителей может привести к физиологическому стрессу и сложностям в обучении. И хотя большинство студентов молчат о своих переживаниях, этот период является важнейшим в их университетской жизни. С правильной подготовкой и поддержкой эта новая глава в судьбе молодых людей может стать первым шагом на пути к успешной учебе и профессиональному развитию.

История Эльмиры Н. – яркая иллюстрация важности начала студенческой жизни. Семнадцатилетняя девушка выбрала профессию учителя казахского языка и литературы. И хотя учёба доставляет ей удовольствие, она столкнулась с огромным стрессом и нагрузками, которые оказались несравнимы со школьными. Новый круг общения, более взрослые товарищи вокруг и совсем другие разговоры. При этом она разлучилась со своими одноклассниками, которые были её близкими друзьями. Теперь у неё нет возможности общаться с ними, как раньше, поскольку учёба и новые заботы занимают всё её время, к чему она оказалась не готовой.

Следствием таких перемен в жизни стала значительная потеря веса. Всё это заставляет девушку усомниться в верности утверждения большинства людей о том, что студенчество является лучшей порой в жизни каждого человека. И этот случай, когда долгожданная и, казалось бы, весёлая студенческая жизнь на самом деле оборачивается сплошным стрессом, далеко не единственный.

Как этого избежать и сделать так, чтобы студенческие годы принесли с собой возможность учиться, развиваться, работать и при этом получать удовольствие от каждого прожитого дня, молодым людям советует психолог, арт-терапевт **Кристина РОМАНЧЕВСКАЯ**.

- Кристина Александровна,

объясните, пожалуйста, причины возникновения трудностей адаптации первокурсников к новым жизненным обстоятельствам.

- Первый курс обучения является самым сложным для студентов. В этот период они очень нуждаются в поддержке. Это связано с тем, что в личности и характере первокурсника происходят глобальные трансформации. С одной стороны, он уже взрослый человек, а с другой – всё-таки вчерашний школьник, ещё не совсем расставшийся с детством. Такая двойственность статуса накладывает отпечаток на психологическое состояние, характер и многие поступки молодых людей.

Важно понимать, что сейчас с вами происходит начало нового этапа в жизни: изменение распорядка дня, расширение списка дел и обязанностей, вхождение в незнакомый коллектив, знакомство с более сложной системой обучения и иными требованиями. Процесс адаптации начинается уже с момента поступления в университет. Резкая перестройка многолетнего рабочего стереотипа зачастую приводит к стрессовым реакциям, что может являться причиной низкой успеваемости студентов и трудностей в общении. Перемены – это всегда непросто.

С точки зрения психологии, адаптация предполагает адекватное функционирование организма в изменённых условиях с учётом личностных характеристик человека. Находиться в процессе адаптации – значит выйти из зоны комфорта. Если задуматься, нам каждый день приходится адаптироваться к новым условиям (так как просто нет двух одинаковых дней или событий), поэтому человек всегда испытывает небольшой стресс, который решается при помощи мотивации и страхов. Поэтому надо просто настроиться на позитивное познание окружающего мира и довериться жизни, а не воспринимать все события как угрозу.

Вообще, хотелось бы отметить, что перемены часто пугают, но избежать их невозможно. Наоборот, непостоянство – это единственное, на что можно положиться. Если вы не желаете или не можете изменить курс и подстроиться под непрекращающиеся переменчивые течения жизни, жить вам не понравится. Иногда люди пытаются действовать, исходя из собственных иллюзий по отношению к жизни, вместо того чтобы исходить из тех условий, которые есть у них сейчас. Подстраиваться и импровизировать – возможно, самая важная способность человека.

- Что Вы можете посоветовать студентам, чтобы период адаптации для них проходил менее болезненно?

- Во-первых, постарайтесь отбросить тревожность. Она только мешает. Эмоциональное равновесие и спокойствие играют важную роль в успешном управлении своим временем и исполнении обязанностей.

Кристина РОМАНЧЕВСКАЯ

Во-вторых, хорошо изучите местность, то есть университет, а приедем ребятам также необходимо освоить и город. Нужно выучить расписание, запомнить расположение корпусов и аудиторий. Стоит узнать также часы работы библиотек, спортзалов, лабораторий и других мест, которые вы будете посещать. Полезно будет разведать, где находятся кафе и столовые, где вкусно кормят и цены приемлемые. Нас обычно пугает всё неизвестное, но когда ты узнаёшь это, страх уходит. Также познакомьтесь с куратором курса, возьмите контакты деканата. Это пригодится.

В-третьих, внимательно относитесь к планированию дня. Сон не должен быть меньше, чем 7–8 часов. В этом деле важна системность. Советую узнать больше о принципах тайм-менеджмента. Важно научиться распределять время так, чтобы его хватало и на посещение вуза, и на самостоятельную подготовку, и на отдых.

В-четвёртых, не поленитесь узнать информацию обо всех льготах, которые полагаются студенту. Поверьте мне, студенческий билет может помочь вам изрядно сэкономить деньги. Льготы и скидки могут быть разными: от проезда на общественном транспорте до бесплатного доступа к культурным мероприятиям, таким как кинопоказы, спектакли, концерты, выставки, и приобретения товаров или услуг.

В-пятых, ищите возможности для самосовершенствования и улучшения своего положения. При университете часто функционируют разнообразные бесплатные курсы, включая занятия по изучению иностранных языков или курсы менеджмента. Для тех, кто учится платно, важно узнать, какие шаги необходимо предпринять, чтобы перевестись на грант, а бюджетникам – понять, каким образом можно повысить размер своей стипендии.

В-шестых, занимайтесь спортом. Не прогуливайте занятия по физкультуре, запишитесь дополнительно в спортзал, в бассейн, больше ходите пешком. Физическая активность не только укрепляет здоровье и помогает поддерживать вес в нор-

ме, но и улучшает деятельность мозга.

В-седьмых, правильно питайтесь. Не ешьте всухомятку. Избегайте супов быстрого приготовления, фастфуда и газировки. Выбирайте продукты, полезные для вашего тела и мозга. Поймите, что текущие пищевые привычки могут серьёзно сказаться на вашем будущем. Многие люди в молодом возрасте зарабатывают себе гастрит, а потом всю жизнь страдают от этого недуга.

В-восьмых, разделите предметы на важные и маловажные. Профильные – важные, в них зарывайтесь с головой. Остальные учите так, чтобы получить зачёт. Этого достаточно. Нет смысла погружаться в изучение аналога школьного ОБЖ в ущерб профильному предмету.

В-девятых, не перетруждайтесь, побольше отдыхайте. Относитесь к себе максимально бережно. Погрузившись в учёбу, регулярно выныривайте на поверхность. Отдых помогает мозгу бороться со стрессами. Учёба без отдыха – путь к срывам, истощению нервной системы и хронической усталости. Работая на красный диплом, не зарабатывайте себе астению.

В-десятых, помните о том, что студенческие годы – отличное время! Дружите, веселитесь, самосовершенствуйтесь, учитесь! И последнее: поймите главную вещь, отличающую вуз от школы: ваш диплом и полученные знания – ваша ответственность, которую вы несёте перед самим собой и своим будущим. Здесь, в силу уважения к вашей взрослой и самостоятельной личности, никто из преподавателей не будет навязывать своё мнение о жизни и тем более читать нотации. И знания тоже навязывать не станут.

- Кристина Александровна, чего Вы можете пожелать всем студентам ЖУ? Как ребятам реализовать свои возможности в нашем университете?

- Надо помнить, что в сутках 24 часа, но всё успеть реально. Безусловно, прежде всего нужно учиться, получать знания, навыки и качественное образование для того, чтобы состояться в жизни и быть успешным.

Но одного образования недостаточно, поэтому нужно использовать все возможности, которые предоставляет университет. Поэтому я желаю студентам-первокурсникам не бояться пробовать применять свои таланты и способности в различных видах деятельности. Однозначно они найдут что-то, что будет им по душе. И помните, ваша жизнь в ваших руках! Дерзайте!

СТУДЕНЧЕСКИЙ ДЕКАН РЕКОМЕНДУЕТ

Переход из школы в колледж или университет является для многих переломным моментом в жизни, поскольку не каждый взрослеющий подросток может самостоятельно, без поддержки взрослых, адаптироваться к новым и важным условиям и безболезненно их пережить. Адаптация студентов в группе и новом учебном заведении является одной из основных задач, которую необходимо успешно преодолеть в короткий срок. В этом процессе важную роль играют одногруппники, их поддержка и взаимопомощь. Также отношения со сверстниками и быстрое формирование устойчивой студенческой группы способствуют более гладкому и быстрому приспособлению ребят к их новой роли. Жетісүскі университет імені Ільяс Жаңсұғұрова гөстепрімно распахивает двери для пополнения большого и дружного коллектива студентов, которые поступают из разных школ республики и не только, создавая для всех них максимально комфортные условия для скорейшей адаптации. Например, при нашем университете есть библиотека, в которой находится небольшая кофейня. В свободное время студенты могут прийти сюда, общаться между собой и, конечно же, заниматься учебой. При университете действуют группы танцоров, певцов и ведущих, их общая страсть к творчеству укрепляет связи между учащимися.

В нашем университете всегда стараются создать благоприятную атмосферу для общения и взаимодействия между студентами, что предоставляет им множество возможностей ближе познакомиться друг с другом. Стоит отметить, что в ближайшее время начнет функционировать команда КВН, в которой веселье и находчивые ребята смогут проявить себя. Желающие записаться туда, могут обратиться в 130 кабинет. Кроме того, в университете есть курсы английского языка, куда может пойти любой студент. Это так же помогает найти друзей с общими интересами. По этому вопросу ребятам необходимо обратиться на кафедру иностранных языков.

Дарина КЕРИМБАЕВА,
студенческий декан ШТК-212.

7-8 стр. подготовлены Аудой АХМЕТОВОЙ.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ: І.ЖАНСҰГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТІСҰ УНИВЕРСИТЕТІ

- Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Коммуникация министрлігі, Байланыс, ақпараттандыру және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік бақылау комитетінде 2018 жылғы 27 қарашада тіркеліп, № 17378-Г куәлігі берілген.
- «Жетісү университеті» газеті медиаорталықта теріліп, беттеледі.
- Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
- Газет айына бір рет шығады.
- Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үйде, «Алматы - Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.

Медиаорталық басшысы Баян Шаянбаева

Бас редактор: А. Иебекова
Тілші: С. Әшірбекова
Корректор: А. Ахметова
Дизайнер: Н. Елшібеков
Фотограф: А. Капиев

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ:
Талдықорған қаласы,
Жансүгіров көшесі, 187 а.
Байланыс телефоны: 12-00

Индекс 64568
Тапсырыс №1152
Таралым 2000 дана